

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดการดำเนินการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเมืองจันทรา อำเภอจันทรา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล
2. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล
6. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย และผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยที่ยินดีและสมัครใจร่วมในการวิจัย จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย

1.1.2 ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 คน ดังนี้

- 1) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน
- 2) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คน
- 3) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน
- 4) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 คน
- 5) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน
- 6) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 14 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ครูที่ไม่อยู่ในกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 2 คน ดังนี้

1) ครูประจำชั้นอนุบาล 1 จำนวน 1 คน

2) ครูประจำชั้นอนุบาล 2 จำนวน 1 คน

1.2.2 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 6 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลาก จากผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวนทั้งหมด 15 คน

1.2.3 นักเรียน จำนวน 6 คน ดังนี้

1) หัวหน้าห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน

2) หัวหน้าห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คน

3) หัวหน้าห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน

4) หัวหน้าห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 คน

5) หัวหน้าห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน

6) หัวหน้าห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน

1.3 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนเมืองจันทร์ อำเภोजันทร ตำหนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 138 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

ตารางที่ 5 จำนวนนักเรียนโรงเรียนเมืองจันทร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551

จำนวนนักเรียน	ระดับประถมศึกษา						รวม
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	
ชาย	9	7	13	9	14	17	69
หญิง	8	5	9	18	13	16	69
รวม	17	12	22	27	27	33	138

2. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ที่สามารถทำวิจัยควบคู่ไปพร้อมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนาได้ วิธีการตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีขั้นตอนของกระบวนการทำงานที่เป็นวงจรการวิจัยแบบขดลวด ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (สุวิมล ว่องวานิช, 2543 : 13) ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน

ผู้วิจัยทำการศึกษาสภาพปัจจุบัน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนเมืองจันท์ อำเภอจันท์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1.1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของการปฏิบัติงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามกรอบกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ โดยกรณีพิเศษ กำกับ ติดตามผลการปฏิบัติงานของครู

1.1.2 ดำเนินการพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2 การกำหนดกิจกรรมพัฒนา ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดกิจกรรมในการพัฒนางานดังนี้

1.2.1 การประชุมปฏิบัติการ

1.2.2 การจัดทำเพิ่มระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2.3 การจัดเครือข่ายผู้ปกครอง

1.2.4 การนิเทศติดตาม

1.3 แผนปฏิบัติการ

ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดขั้นตอนการพัฒนา ดังแผนภูมิที่ 3

ระยะที่ 1 ขั้นเตรียมการ	ระยะที่ 2 ขั้นพัฒนา	ระยะที่ 3 สรุป-สะท้อนผล
<ul style="list-style-type: none"> ■ ศึกษาหลักการ ทฤษฎี <ul style="list-style-type: none"> - งานกิจการนักเรียน - งานดูแลช่วยเหลือนักเรียน - จิตวิทยาการให้คำปรึกษา ■ พัฒนาเครื่องมือเก็บข้อมูลให้สมบูรณ์ ■ วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ดำเนินการพัฒนา <ul style="list-style-type: none"> - Plan - Act - Observe - Reflect ■ กิจกรรมการพัฒนา <ul style="list-style-type: none"> - การประชุมปฏิบัติการ - การจัดทำเพิ่มระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน - การจัดเครือข่ายผู้ปกครอง - การนิเทศติดตามผล 	<ul style="list-style-type: none"> ■ วิเคราะห์ข้อมูล <ul style="list-style-type: none"> - แบบสอบถาม - แบบตรวจผลงาน - บันทึกนิเทศ - แบบสัมภาษณ์ ■ แปรผล ■ สรุปผลการพัฒนา ■ เขียนรายงานเผยแพร่
<p style="text-align: center;">สภาพปัญหา แผน / เครื่องมือวิจัย</p>	<p style="text-align: center;">การพัฒนา การปรับปรุง</p>	<p style="text-align: center;">รายงานการพัฒนา</p>

แผนภูมิที่ 3 ขั้นตอนการพัฒนา

จากนั้น ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดรายละเอียดกิจกรรมการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเมืองจันท์ อำเภอจันท์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แผนปฏิบัติการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเมืองจันทรา
อำเภอจันทรา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

กิจกรรม	เป้าหมาย	จำนวนวัน	ผู้เกี่ยวข้อง	การเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูล
การประชุม	- ครูมีความรู้	2	- ผอ.	- ประเมิน	-แบบประเมิน	- ครู
ปฏิบัติการครู	- ครูร่วมออกแบบระบบ		- ศน.	- ตรวจสอบงาน	- แบบตรวจ	
	- ครูได้แนวทางพัฒนา		- ฝ่ายกิจการนักเรียน		ผลงาน	
	- ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้					
การจัดทำ	- ได้ระบบข้อมูลรายชั้น	45	- ฝ่ายกิจการนักเรียน	- สอบถาม	-แบบสอบถาม	- ครู
เพิ่มระบบ	- ครูมีแหล่งข้อมูลนักเรียน		- ครูประจำชั้น	- สังเกต	-แบบสังเกต	
ดูแลช่วยเหลือ	- ครูได้รู้จักผู้เรียน		- ครูประจำชั้น	- สัมภาษณ์	-แบบสัมภาษณ์	
นักเรียน	- ครูได้คัดกรองนักเรียน					
การจัดสร้าง	- ได้เครือข่ายติดตามนักเรียน	5	- ฝ่ายกิจการนักเรียน	- สอบถาม	-แบบสอบถาม	- ครู
เครือข่าย	- ได้ประชุมร่วมกับผู้ปกครองเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา/พัฒนานักเรียน		- ผู้ปกครอง	- สังเกต	-แบบสังเกต	ผู้ปกครอง
ผู้ปกครอง	- ครูได้สะท้อนติดตามผล		- ผู้บริหาร	- สอบถาม	-แบบสอบถาม	- ครู
การนิเทศ	- ครูได้รับการช่วยเหลือ		- ฝ่ายกิจการนักเรียน	- สังเกต	-บันทึกนิเทศ	
ติดตามผล	- ครูได้รับการช่วยเหลือ		- ครู	- สัมภาษณ์	-แบบสัมภาษณ์	
	-ครูมีขวัญกำลังใจ					

ตารางที่ 6 (ต่อ)

กิจกรรม	เป้าหมาย	จำนวนวัน	ผู้เกี่ยวข้อง	การเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูล
	- เกิดความสามัคคี					

2. การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด (Action) ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ประชุมปฏิบัติการครู ได้เชิญวิทยากรศึกษานิเทศและคณะทำงานที่มีความรู้ความสามารถด้านการดำเนินการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ ร่วมออกแบบระบบ และแนวทางการพัฒนา ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณะครู

2.2 การจัดทำเพิ่มระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาหรือประจำชั้น ได้จัดทำเพิ่มข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเพื่อเป็นการรู้จักนักเรียน แหล่งข้อมูลนักเรียนและสามารถนำไปใช้ในการคัดกรองนักเรียนได้

2.3 การจัดสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง โดยการจัดประชุมผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ปัญหา/พัฒนานักเรียน

2.4 การนิเทศติดตามผล ผู้บริหารมีการกำกับติดตามผลการพัฒนาดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นการสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะพัฒนาดำเนินงาน การช่วยเหลือแก้ไขปัญหา รวมถึงเป็นขวัญกำลังใจให้กับคณะทำงาน

3. การสังเกตผล (Observation) ดำเนินการ ดังนี้

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงานของผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้งในขณะปฏิบัติกิจกรรม และภายหลังการปฏิบัติกิจกรรม รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในแต่ละครั้ง เพื่อนำมาใช้ในการสะท้อนผลการพัฒนาว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือไม่อย่างไร ตามกรอบตัวบ่งชี้ (Key Performance Indicators : KPI) ซึ่งปรากฏในตารางที่ 7

การพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเมืองจันทรา อำเภोजันทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดลักษณะของเครื่องมือวิธีสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 เครื่องมือสะท้อนผลการดำเนินงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาปัญหา ความต้องการและการพัฒนาใน 4 กิจกรรม การประชุมปฏิบัติการครู การจัดทำเพิ่มระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การจัดเครือข่ายผู้ปกครอง และการนิเทศติดตาม ปรากฏตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียนเมืองจันทรา อำเภोजันทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

กิจกรรม	วิธีเก็บข้อมูล	เครื่องมือ	ผู้ตอบ
1. สสำรวจปัญหาและความต้องการ	- สังเกต	- แบบสังเกตสภาพการดูแลช่วยเหลือ	- ครู 6 คน
	- แบบสัมภาษณ์	- นักเรียน - แบบสัมภาษณ์	- นักเรียน
2. การประชุมปฏิบัติการ	- แบบประเมิน	- แบบประเมินความรู้ความเข้าใจ การประชุมปฏิบัติ	- ครู
3. การจัดทำเพิ่มระบบดูแลช่วยเหลือ	- แบบสังเกต	- แบบสังเกต	- ครู
	- แบบสัมภาษณ์	- แบบสัมภาษณ์	
นักเรียน	- ตรวจสอบผลงาน	- แบบตรวจสอบผลงาน	
4. การจัดเครือข่ายผู้ปกครอง	- บันทึกนิเทศ	- แบบบันทึกการนิเทศ	- ครู
	- แบบสัมภาษณ์	- แบบสัมภาษณ์	- ผู้ปกครอง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

กิจกรรม	วิธีเก็บข้อมูล	เครื่องมือ	ผู้ตอบ
5. การนิเทศติดตาม ผล	- บันทึกนิเทศ	- แบบบันทึกการนิเทศ	- ครู
	- ตรวจสอบผลงาน	- แบบตรวจสอบผลงาน	

3.2 เครื่องมือศึกษาผลการดำเนินงาน

3.2.1 แบบประเมินความรู้ความเข้าใจในการประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.2.2 แบบสังเกต

3.2.3 แบบสัมภาษณ์

3.2.4 แบบบันทึกการนิเทศ

3.2.5 แบบตรวจสอบผลงาน

3.3 วิธีสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.3.1 แบบประเมินความรู้ความเข้าใจในการประชุมปฏิบัติการในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2) ศึกษาเอกสารเกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินและการหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72 -73)

3) ดำเนินการสร้างแบบประเมิน โดยกำหนดตามขอบเขตการประชุมเชิงปฏิบัติการ และขอบเขตระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ

4) นำเสนอแบบประเมินต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและการใช้ภาษาของแบบประเมิน แบบประเมิน 15 ข้อ มี ค่าความสอดคล้อง (IOC) 0.67 – 1.00 ตรวจสอบแก้ไขเพื่อให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

4.1) นางรำไพ ไชยพาลี ตำแหน่ง ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 วุฒิกการศึกษา กศ.ม. จิตวิทยาการศึกษา

4.2) นายสุเทพ ชะโลธาร ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียน
ราชบุรีวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 วุฒิการศึกษา กศ.ม. การบริหาร
การศึกษา

4.3) นางสาวศศิธร เวียงอินทร์ ตำแหน่ง ครูชำนาญการ โรงเรียน
ดินคำบัวรองวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 วุฒิการศึกษา กศ.ม.
วัดผลการศึกษา

5) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

6) นำไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.2 แบบสังเกต

แบบสังเกต มีลักษณะเป็นแบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง (Structured Observation) โดยได้กำหนดเรื่องที่จะสังเกตไว้ล่วงหน้าแน่นอนแล้ว มีลำดับขั้นตอน
ในการสร้าง และใช้วิธีการสังเกตโดยตรง (Direct Observation) จากพฤติกรรมของ
กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1) ศึกษาวิธีสร้างแบบสังเกตจากเอกสาร ตำรา วารสาร ตำราและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2) ศึกษาวิธีสร้างแบบสังเกตจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 74-78) แล้วสร้างข้อคำถามตามกรอบแนวคิด
ในการศึกษาวิจัย

3) นำแบบสังเกตที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาตรวจสอบความ
ถูกต้องของคำถาม แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4) นำแบบสังเกตที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเสนอผู้เชี่ยวชาญ พิจารณา
ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) 0.67 – 1.00

5) นำแบบสังเกตและแบบบันทึกการสังเกตที่ได้มาปรับปรุง แก้ไข
ตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

6) นำแบบสังเกตและแบบบันทึกการสังเกตที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว
นำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3.3 แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Observation) โดยได้กำหนดเรื่องที่จะสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าแน่นอนแล้ว มีลำดับขั้นตอน

ในการสร้าง ดังนี้

- 1) ศึกษาวิธีสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2) ศึกษาวิธีสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 78-79) แล้วสร้างข้อคำถามตามกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย
- 3) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาตรวจสอบความถูกต้องของคำถามแล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
- 4) นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเสนอผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) 0.67 – 1.00
- 5) นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาปรับปรุง แก้ไข ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง
- 6) นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3.4 แบบบันทึกนิเทศ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศติดตามผล
- 2) ศึกษาเอกสารการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามกรอบ 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ
- 3) สร้างแบบบันทึกการนิเทศติดตามผลแล้วนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข
- 4) นำแบบบันทึกการนิเทศติดตามที่ได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเมืองจันท์ อำเภอเมืองจันท์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ใช้เครื่องมือ ที่สร้างขึ้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การเก็บรวบรวมข้อมูลการพัฒนาดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนเมืองจันทรา อำเภอจันทรา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

กิจกรรม	เครื่องมือ	ผู้เก็บข้อมูล	ช่วงการเก็บข้อมูล
1. สำรวจปัญหาและ ความต้องการพัฒนา	- แบบสังเกตสภาพการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเมืองจันทรา	- ผู้วิจัย	10-20 ม.ค. 2551 11 วัน
	- แบบสัมภาษณ์	- ผู้วิจัย	
2. การประชุมปฏิบัติการ	- แบบประเมินกิจกรรม การประชุมปฏิบัติการ	- ผู้วิจัย	25-26 ม.ค. 2551 2 วัน
3. การจัดทำเพิ่มระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	- แบบสังเกต	- ผู้วิจัย	1 ก.พ. 51-25 มี.ค. 51
/การช่วยเหลือนักเรียน	- แบบสัมภาษณ์	- ครูผู้เกี่ยวข้อง	45 วัน
รายบุคคล	- แบบตรวจผลงาน	- ผู้วิจัย	
4. การจัดเครือข่าย ผู้ปกครอง	- แบบสัมภาษณ์	- ผู้วิจัย	20-25 ม.ค. 2551
	- แบบบันทึกการนิเทศ	- ผู้ร่วมวิจัย	6 วัน
5. การนิเทศติดตามผล	- แบบบันทึกการนิเทศ	- ผู้วิจัย	1 ก.พ. 51-25 มี.ค. 51
	- แบบตรวจผลงาน		53 วัน
6. สรุป / รายงานผล	- แบบสรุปผลการดำเนินงาน	- ผู้วิจัย	1-5 เม.ย. 2551
		- ผู้ร่วมวิจัย	6 วัน

5. การตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการสังเกต การประเมิน การสัมภาษณ์ การนิเทศ และ การตรวจผลงานจากกลยุทธ์การพัฒนาทั้ง 4 กิจกรรม ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมศึกษาวิจัยได้ ยึดหลักสามเส้า (Triangulation Technique) (สุภางศ์ จันทวานิช, 2545 ; อ้างอิงจาก Densin, 1970) ตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ทั้งหลักสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และจากผู้ให้ข้อมูล 22 คน และ หลักสามเส้าด้านวิธีการ (Methodological Triangulation) เพื่อจะสรุปว่า ข้อมูลที่กลุ่มผู้ร่วมศึกษาวิจัยนำมาศึกษา

ทำความเข้าใจ และพรรณนาวิเคราะห์ มีความสัมพันธ์จนสร้างข้อสรุปได้นั้น เชื่อถือได้ในเชิงวิชาการ ดังนี้

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) โดยตรวจสอบว่าความแตกต่างด้านเวลา ด้านสถานที่ และด้านบุคคล ทำให้ข้อมูลเปลี่ยนไปหรือไม่
2. การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) ในกรณีที่ไม่นับใจในตัวผู้วิจัยเอง จะทำการตรวจสอบโดยเปลี่ยนผู้สังเกต โดยใช้ผู้ร่วมวิจัยเป็นผู้สังเกต เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้เหมือนกันหรือไม่
3. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) ตรวจสอบข้อมูลโดยวิธีที่แตกต่างกันคือ การสังเกต การประเมิน การสัมภาษณ์ การนิเทศ และการวิเคราะห์เอกสาร

6. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพผสมกับการวิจัยเชิงปริมาณ สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลใช้แบบอุปนัย (Analytic Induction) กล่าวคือเป็นการสร้างข้อสรุปของข้อมูลจากปรากฏการณ์ที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนาม และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ข้อมูลที่ทำการวิเคราะห์ ได้แก่

- 6.1.1 ข้อมูลจากแบบประเมิน
- 6.1.2 ข้อมูลจากแบบบันทึกการสังเกต
- 6.1.3 ข้อมูลจากการบันทึกการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย
- 6.1.4 ข้อมูลจากแบบบันทึกการนิเทศ กำกับ ติดตาม
- 6.1.5 ข้อมูลจากแบบตรวจสอบผลงาน

ในส่วนข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณที่ได้จาก การประเมิน การสังเกต การสัมภาษณ์ การนิเทศ และการตรวจสอบผลงานในขั้นตอนต่างๆ ของการสำรวจข้อมูลใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามกรอบการศึกษา โดยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากเครื่องมือทั้ง 4 ชนิด คือ แบบประเมิน แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบนิเทศ กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมศึกษาทำความเข้าใจแล้ววิเคราะห์

หาความสัมพันธ์ และกำหนดทิศทางของข้อมูล สร้างข้อสรุปและนำเสนอโดยตารางข้อมูล และการพรรณนาวิเคราะห์ (Narrative Form) พร้อมอ้างอิงข้อมูลบางส่วนที่เป็นที่มาของข้อสรุปในส่วนที่เป็นข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. นำแบบสัมภาษณ์ที่คัดเลือกได้แล้วมาตรวจให้คะแนนในแต่ละข้อ โดยใช้เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 102) ดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5
ปฏิบัติมาก	มีค่าเท่ากับ 4
ปฏิบัติปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3
ปฏิบัติน้อย	มีค่าเท่ากับ 2
ปฏิบัติน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ 1

2. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาแยกวิเคราะห์ตามตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำผลเปรียบเทียบโดยเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 105-106) ดังนี้

คะแนน		ระดับการปฏิบัติ
4.51 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	น้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- 1) ค่าร้อยละ (Percentage)
- 2) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
- 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.2.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1) สถิติที่ใช้ในการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด ใช้การหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม Item-Total Correlation ; r_{xy} (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99) ของแบบประเมินความรู้ความเข้าใจ

2) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัด โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99) ของแบบประเมินความรู้ความเข้าใจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY